

Sygnatura akt I Ca 608/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2020 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu - Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Elżbieta Zalewska - Statuch

Sędziowie: Joanna Składowska

Barbara Bojakowska

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2020 roku w Sieradzu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Powiatu (...) - Domu Pomocy Społecznej w S.

przeciwko Gminie W. - Gminnemu Ośrodkowi Pomocy (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 13 listopada 2019 roku, sygn. akt I C 462/19

1. oddała apelację;
2. zasądza od Powiatu (...) - Domu Pomocy Społecznej w S. na rzecz Gminy W. - Gminnemu Ośrodkowi Pomocy (...) w W. 135,00 (sto trzydzieści pięć) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 608/19

UZASADNIENIE

Powód Powiat (...) - Dom Pomocy Społecznej w S. wniósł o zasądzenie od pozwanej Gminy W. - Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w W. kwoty

1 632,60 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 marca 2019 r. do dnia zapłaty, a także kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana nie uznała powództwa, wносиła o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Zaskarżonym wyrokiem z 13 listopada 2019 r., wydanym w sprawie sygn. akt I C 462/19, Sąd Rejonowy w Sieradzu oddalił powództwo; zasądzając od powoda na rzecz pozwanej 900 złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Rozstrzygnięcie zapadło przy następujących ustaleniach o wnioskach:

Decyzją z 21 marca 2018 r. Wójt Gminy W. skierował Z. P. (1) do Domu Pomocy Społecznej w S.. W dniu 29 marca 2019 r. wydana została przez Starostę (...) decyzja umieszczająca Z. P. (1) w (...) w S.. Decyzją 10 kwietnia 2018 r. Wójt Gminy W. orzekł o zasadach odpłatności za pobyt Z. P. (1) w (...) w S..

Decyzją z 31 grudnia 2018 r. Starosta (...) uchylił decyzję o umieszczeniu Z. P. (1) w (...) w S..

Pismem z 11 stycznia 2019 r. Dyrektor DPS w S. poinformował MOPS w S. o sytuacji mieszkańca Z. P. (1). Pismo to oraz pisma z 15 i 17 stycznia 2019 r. dotyczące Z. P. (1) MOPS w S. przekazał według właściwości do GOPS w W..

W dniu 21 stycznia 2019 r. PCPR w S. przesłało do GOPS w W. zawiadomienie o uchyleniu decyzji o umieszczeniu Z. P. (1) w DPS w S..

W dniu 28 stycznia 2019 r. Wójt Gminy W. uchylił decyzję o skierowaniu Z. P. (1) do DPS w S. oraz decyzję o ustaleniu odpłatności za pobyt Z. P. (1) w domu pomocy społecznej. Decyzją z 25 lutego 2019 r. (doręczoną pozwanemu w dniu 1 marca 2019 r.) SKO w S. utrzymało w mocy decyzję Wójta Gminy W. o uchyleniu decyzji w przedmiocie skierowania Z. P. (1) do DPS w S..

W dniu 31 stycznia 2019 r. wydane zostało zarządzenie Starosty (...) określające koszty utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej na terenie powiatu (...). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w DPS w S. wynosi
3 374,12 złotych.

W dniu 1 marca 2019 r. powód wystawił fakturę za pobyt Z. P. (1) w DPS w S. w za miesiąc marzec na kwotę 2 951,32 złotych. W dniu 15 marca 2019 r. powód wystawił fakturę korygującą.

Decyzją z 12 marca 2019 r. Wójt Gminy W. skierował Z. P. (1) do schroniska dla osób bezdomnych na okres od dnia 15 marca 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.

Jak zauważył Sąd Rejonowy, powód nie wskazał podstawy prawnej dochodzonego roszczenia, jednak dochodząc kwoty objętej pozwem podniósł, iż żądanie pozwu obejmuje szkodę poniesioną przez powoda, którą winna wyrównać pozwana, a która została wyrządzona na skutek zaniedbań pozwanej polegających na niewydaniu decyzji zapewniającej miejsce pobytu Z. P. (1) po uchyleniu decyzji o skierowaniu w/w do domu pomocy społecznej. Przy tak powoływanych twierdzeniach pozwu Sąd rozważył żądanie pozwu w oparciu o przepis art. 417¹ k.c. i ustalił, iż przesłanki odszkodowania za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej nie zostały spełnione. W tym zakresie powód nie przedstawił żadnych dowodów, w szczególności nie wykazał przesłanki warunkującej odpowiedzialność odszkodowawczą wynikającą z art. 417¹ § 3 k.c.

Obowiązek ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej spoczywa na organie gminy, który skierował daną osobę do domu pomocy społecznej. Decyzję o skierowaniu i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla danej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej, o czym stanowi art. 59 ust 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Właściwość miejscową gminy w zakresie świadczenia z pomocy społecznej określa art. 101 ust. 1 tej ustawy, a art. 101 ust. 6 stanowi wyjątek i zgodnie z nim dla mieszkańca domu pomocy społecznej właściwa jest gmina, która skierowała go do domu pomocy społecznej. Ostatni z powołanych przepisów formułuje zasadę, że gmina która spowodowała umieszczenie w domu pomocy społecznej jest właściwa dla tego mieszkańca we wszystkich sprawach dotyczących świadczeń z pomocy społecznej. Jednak przepis ten znajduje zastosowanie jedynie w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenie mieszka w domu pomocy społecznej na podstawie skierowania. W orzecznictwie przyjmuje się, że decyzja kierująca do domu pomocy społecznej zachowuje swoje znaczenie dla określenia właściwości dopóki pozostaje w obrocie prawnym (postanowienie NSA z dnia 27.11.2018 r., I OW 133/18, LEX nr 2585905, postanowienie NSA z dnia 21.02.2018 r., I OW 265/17).

W ocenie Sądu pierwszej instancji, wydanie następnie przez pozwaną organ pomocy społecznej decyzji o skierowaniu do schroniska dla bezdomnych nie statuuje obowiązku ponoszenia przez pozwaną odpłatności za pobyt w domu

pomocy społecznej za okres po uchyleniu decyzji o skierowaniu. Decyzję Wójta Gminy W. można ewentualnie oceniać na gruncie przepisów o właściwości, czy też na podstawie art. 101 ust 7 powołanej ustawy o pomocy społecznej.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c.

Powód wniósł apelację od wyroku Sądu Rejonowego, zaskarżając orzeczenie w całości i podnosząc zarzut naruszenie przepisów prawa materialnego, tj:

- art. 416 w zw. z art. 415 k.c., poprzez przyjęcie, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za szkodę powoda w wysokości 1 428 złotych, tj. kosztów faktycznego pobytu Z. P. (1) w (...);

- art. 417¹ § 3 k.c., poprzez przyjęcie, że szkoda powoda ma związek z niewydaniem decyzji, tj. zaniedbaniem pozwanej w wydaniu decyzji zapewniającej miejsce pobytu dla Z. P. (1).

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu środka zaskarżenia wskazano, że pozwana z dniem 1 marca 2019 r. nie odebrała Z. P. (1) z (...) w S., wbrew ciężącemu na niej obowiązкови, a decyzja o skierowaniu do schroniska dla bezdomnych wydana została z opóźnieniem. Szkoda powoda, który poniósł koszty pobytu Z. P. (1) w okresie pierwszych dwóch tygodni marca wynikała zatem z zaniedbań pozwanej.

Pozwana domagała się oddalenia apelacji na koszt skarżącego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podstawową przesłanką odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu zadań z zakresu władzy publicznej jest ich bezprawność ujęta zarówno w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, jak i w art. 417 w formule „niezgodne z prawem”.

Przyjmuje się, że przesłankę bezprawności ujętą w omawianym przepisie należy ujmować ściśle, jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej - z wyłączeniem norm moralnych, obyczajowych, zasad współżycia społecznego. Chodzi tu więc o niezgodność z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa, czyli Konstytucją, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, rozporządzeniami oraz prawem stanowionym przez Unię Europejską (por. J. Kremis (w:) Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. E. Gniewka, Warszawa 2008, s. 707 i zaprezentowany przez tego Autora przegląd stanowisk na rozumienie pojęcia bezprawności; M. Safjan, Odpowiedzialność odszkodowawcza władzy publicznej (po 1 września 2004 roku), Warszawa 2004, s. 39; A. Doliwa, Zobowiązania..., s. 113).

Nadto, niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej należy każdorazowo oceniać na podstawie tych norm, które dany stosunek regulują.

Apelujący nie wskazał, jakie przepisy prawa nakładały na Gminę W. obowiązek zapewnienia Z. P. (1) miejsca pobytu i pokrycia jego kosztów w okresie po uchyleniu decyzji o umieszczeniu w domu pomocy społecznej.

Sąd Rejonowy dokonał natomiast prawidłowej analizy obowiązujących w tym zakresie unormowań i wyciągnął z niej prawidłowy wniosek, że pozwana takiego obowiązku nie miała.

Oczywiście do zadań własnych gminy należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej). Jednak jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji, w marcu 2019 r. decyzja o umieszczeniu Z. P. (1) w domu pomocy społecznej już nie obowiązywała i brak było przesłanek do kwestionowania utraty przez tę osobę uprawnień do pobytu w placówce, co

wynikało jednoznacznie z decyzji SKO w S. z 25 lutego 2019 r., którą utrzymano w mocy decyzję Wójta Gminy W. o uchyleniu decyzji w przedmiocie skierowania Z. P. (1) do (...) w S..

Z. P. (1) przed umieszczeniem w domu pomocy społecznej był osobą bezdomną, a zatem zgodnie z art. 101 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, właściwą miejscowo gminą do udzielania mu świadczeń z pomocy społecznej jest co do zasady gmina ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały. Taką gminą jest zaś Gmina S.. Obecnie również gmina ta jest miejscem pobytu Z. P. (1), więc - zgodnie z ust. 3 wskazanego przepisu - winna przyznawać świadczenia w przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie, w sprawach niecierpiących zwłoki

Przepis art. 101 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej stanowi wyjątek od wskazanych reguł i znajduje zastosowanie jedynie w przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenie mieszka w domu pomocy społecznej na podstawie skierowania. Decyzja kierująca do domu pomocy społecznej zachowuje zaś swoje znaczenie dla określenia właściwości dopóki pozostaje w obrocie prawnym.

Podsumowując, należy zaaprobować tezę Sądu Rejonowego, że następstwem wyeliminowania z obrotu prawnego decyzji o umieszczeniu Z. P. (1) w (...) w S., był brak po stronie pozwanej obowiązku ponoszenia kosztów dalszego pobytu tej osoby w placówce, a Gmina W. nie jest właściwa do udzielania Z. P. (2) innych świadczeń z pomocy społecznej, w tym zapewnienia schronienia, tym samym nie spoczywają na niej obowiązki w tym zakresie. W konsekwencji, okoliczność, że powód poniósł wskazane koszty nie wynikała z jakichkolwiek działań (zaniechań) pozwanej, które miałyby charakter bezprawny.

Zatem brak jest podstaw do przyjęcia, że stwierdzając niezaistnienie przesłanek odpowiedzialności deliktowej Gminy W., Sąd Rejonowy naruszył przepisy prawa materialnego odpowiedzialność tę regulujące.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy - na podstawie art. 385 k.p.c. - oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., zasądzając od skarżącego na rzecz pozwanej zwrot kosztów zastępstwa procesowego przez adwokata wg stawki określonej zgodnie z § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.), tj. w wysokości 135 złotych.